

Рибалко П. Ф

к. пед. н., доцент кафедри ТМФК

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Гриб Т. Г.

старший викладач кафедри фізичного виховання

Сумський національний аграрний університет

ВПРОВАДЖЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОГО СЕРЕДОВИЩА В РОБОТУ ЗВО - ТУРБОТА ПРО ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ

Важливість вивчення впровадження здоров'язберігаючого середовища у вищій школі обумовлена тим, що однією з основних проблем студентської молоді є середній рівень успішності у зв'язку з високим відсотком захворюваності. Як відомо, здоров'я підростаючого покоління формується під впливом біологічних і соціальних факторів[7].

Студентство в сучасній Україні – кількісна група в соціальній структурі населення і найбільш активна частина молоді.

Проблема здоров'я студентів стає все більш актуальною у зв'язку з труднощами соціально-економічного характеру, які переживає в даний час Україна. Соціальна захищеність студентів невелика, між тим як специфіка віку та навчальної праці вимагає наявності адекватних соціальних гарантій (медичного обслуговування, повноцінного харчування, матеріального, спортивно-оздоровчого забезпечення та ін.) [3].

Від нормального фізичного розвитку, функціонування органів і систем студентів залежить здатність їх організму зберігати стійкість до екзогенних факторів, адаптуватися до мінливих умов зовнішнього середовища. Зростаючий потік інформації, потреба більш глибоких знань від фахівців вимагає і вимагатиме все більше зусиль від студентів. У зв'язку з цим перед вищою школою виникає ряд завдань щодо вирішення питань раціонального поєднання праці і відпочинку студентів, необхідності вдосконалення методики викладання [1].

Сучасним суспільством затребувані не тільки підвищення якості освіти та вдосконалення його структури, але й зміцнення здоров'я студентів і

забезпечення психологічного комфорту учасників педагогічного процесу. Тому метою сучасної освіти є розвиток не тільки мислячої, діяльнісної, творчої, але головної - здорової особистості. У зв'язку з цим в основу процесу навчання і виховання покладено принцип здоров'язберігаючого підходу, метою якого є створення єдиного простору для формування особистості, гармонійно розвиненої фізично і психічно. Одним із способів вирішення проблеми погіршення стану здоров'я студентів є суворе реалізація здоров'язберігаючого середовища в процесі навчання у вищому навчальному закладі [4, 6].

Під здоров'язберігаючим середовищем розуміється комплексна програма, яка базується на відповідній соціальній інфраструктурі певного типу і включає в себе освітні, виховні, медичні, адміністративно-управлінські та інші форми роботи щодо забезпечення здоров'я молодого покоління в процесі навчання [5].

Мета здоров'язберігаючого середовища – забезпечити студентську молодь високим рівнем реального здоров'я, озброївши їх необхідним багажем знань, умінь і навичок, необхідних для ведення здорового способу життя, і виховати у них культуру здоров'я. Якщо турбота про здоров'я студентів є одним із пріоритетів роботи всього педагогічного колективу і здійснюється на професійному рівні, то тільки тоді можна говорити про реалізацію у вищій школі здоров'язберігаючого підходу і про здійснення послідовності в освіті, і результатом їх впровадження буде захист здоров'я молодого покоління від впливу негативних факторів. Кінцевим результатом своєї діяльності здоров'язберігаюче середовище бачить компетентність дій в інтересах свого здоров'я і здоров'я суспільства. Вчити і навчати, не втрачаючи здоров'я можливо. Для цього необхідно здійснити перехід від традиційних форм навчання до здоров'язберігаючих [2].

Підготовка до здійснення професійної діяльності у валеологічно обґрунтованому режимі є однією з важливих проблем теорії та практики вищої школи. На жаль, це питання до теперішнього часу залишається

предметом не тільки недосить розробленим, а й представляє певну проблему з позицій методології вихідних даних, організації та навчально-методичного забезпечення самого навчального процесу в здоров'язберігаючому режимі.

Метою реалізації здоров'язберігаючого середовища у ЗВО - є розкриття інноваційної суті навчально-виховного процесу як відкритої системи та формування у особистості рефлексивного, творчого, морального ставлення до особистого життя і здоров'я у співвідношенні з життям інших людей.

При виявленні системи педагогічного розуміння валеологічної культури та її кінцевого результату – здорового способу життя, слід також враховувати структуру навчально-виховного процесу ЗВО.

Отже, найбільш оптимальними умовами реалізації здоров'язберігаючого середовища будуть наступні:

- 1) цільові (формування ціннісного ставлення до здоров'я);
- 2) змістовні (валеологізація змісту освіти та виховного процесу ЗВО);
- 3) технологічні (педагогічний моніторинг);

Зростаюча інтенсифікація навчального процесу, використання нових форм і технологій навчання, призводять до зростання числа студентів не здатних без особливої напруги та сторонньої допомоги адаптуватися до учбових навантажень, відповідних вимог та правил внутрішнього розпорядку. Нагальною стає реформування освіти зі спрямованістю на здоров'язбереження нації. Зрозуміло, що нова якість освіти, яка має забезпечувати розвиток сучасного суспільства, може бути досягнута лише при створенні певних умов організації такого навчально-виховного процесу, який не зашкодить здоров'ю молоді і буде спрямований на збереження, зміцнення і формування здоров'я учасників навчально-виховного процесу. А це вимагає від педагогів застосування своєрідних підходів в освіті основі здоров'язбереження і здоров'язберігаючих технологій [8].

ЛІТЕРАТУРА

1. Кириленко Н.М. Проблеми інформаційної безпеки освітнього середовища вищого навчального закладу. *Інформаційно-телекомунікаційні*

технології в сучасній освіті: Львів: ЛДУ БЖД, 2012. С. 149–151.

2. Куртова Г.Ю. Педагогічні умови формування здоров'язбережувальної компетентності фахівців аграрного сектору у процесі фізичного виховання / Г. Куртова, П. Рибалко, А. Красілов // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. - 2018. - № 4. - С. 100-111.

3. Ліфінцев І. Д. Подолання причин індіферентного ставлення студентів до фізкультурно-спортивної діяльності / Ліфінцев І. Д., Харченко Р. М., Рибалко П.Ф. // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Вип. 149 – Чернігів : ЧНПУ, 2017. - С. 46 - 50.

4. Рибалко П. Ф. Керівні підходи і принципи у підготовці вчителів фізичної культури до оздоровчо-спортивної діяльності. *Гуманізація навчально – виховного процесу*. Збірник наукових праць. Державний вищий навчальний заклад “Донбаський державний педагогічний університет” (ДДПУ) № 4 (96) 2019. С. 66 – 77.

5. Рибалко П.Ф. Організація фізкультурно - оздоровчого середовища дитячої освітньої установи // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : наук. Журнал – Суми: 2019., № 10 (94), - С. 176 - 186

6. Рибалко П.Ф. Залучення студентської молоді до здорового способу життя під час занять в позааудиторний час / Рибалко П.Ф., Хоменко С. В. Козерук К.В.. Ващенко О.І // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Вип. 149 – Чернігів : ЧНПУ, 2017. - С. 63 - 67.

7. Рибалко П.Ф. Проблеми і шляхи підвищення ефективності фізичного виховання у вищому навчальному закладі не фізкультурного профілю / Рибалко П.Ф., Гриб Т. О., Клименченко Т. Г // Наукове видання. Фізична культура, спорт та здоров'я нації. Випуск 1. – Вінниця: ТОВ «Планер», 2017. с 217-221

8. Харченко Р. Методика викладання навчальної дисципліни «Фізичне виховання» у закладі вищої освіти / Р. Харченко, С. Хоменко, А. Красілов, П. Рибалко // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. - 2019. - № 5. - С. 183 – 195.